

Statistika

2024.gada pirmais pusgads

Tiesības

vs

iesakņojušos naratīvu
jeb kam rūp cilvēks?

Valsts robežsardze:

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 27. jūnijam kopā tika reģistrēti 405 iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu (no tiem 62 atkārtoti, 61 atsākti), tādejādi no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 27. jūnijam patvēruma procedūrā ir bijušas 282 personas.

Šajā laika periodā tika reģistrēti 11 iesniegumi par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu nepilngadīgām personām bez pavadības šādos vecumos:

14 gadi – 1 SOM;

16 gadi – 1 AFG, 1 BGD; 1 IRN, 4 SOM;

17 gadi – 1 MAR, 1 BGD, 1 MLI.

Tika konstatētas personas ar invaliditāti (nav precīzu datu).

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. maijam Valsts robežsardzē kopā uzsākti 50 kriminālprocesi saistībā ar valsts robežas nelikumīgu šķērsošanu, personas nelikumīgu pārvietošanu pāri valsts robežai vai nelikumīgu uzturēšanos valstī:

16 kriminālprocesi, kuros noziedzīgās darbības tika kvalificētas pēc Krimināllikuma 284. panta – valsts robežas nelikumīga šķērsošana;

19 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 285.1 panta – nodrošināšana ar iespēju nelikumīgi uzturēties Latvijas Republikā (no tiem 8 kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet 11 kriminālprocesi uzsākti par jauniem noziedzīgiem nodarījumiem);

13 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 285. panta – personas nelikumīga pārvietošana pāri valsts robežai (no tiem 11 kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet 2 kriminālprocesi uzsākti par jauniem noziedzīgiem nodarījumiem);

2 kriminālprocesi uzsākti pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – Krimināllikuma 285. panta un 285.1 panta (abi kriminālprocesi uzsākti, izdalot tos no iepriekš uzsāktajos kriminālprocesos konstatētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem).

No iepriekš minētajiem kriminālprocesi kopā **kriminālvajāšanas uzsākšanas ierosināšanai tika nosūtīti 3 kriminālprocesi**. Vienā kriminālprocesā persona ir saukta pie kriminālatbildības un atzīta par vainīgu tam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, piespriežot **brīvības atņemšanu uz 30 dienām un papildsodu – izraidīšana no Latvijas Republikas uz 5 gadiem**.

Atsevišķi informāciju par to, vai sodīto personu vidū ir patvēruma meklētāji, Valsts robežsardze neapkopo.

Laika periodā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 27.jūnijam saskaņā ar Patvēruma likumu dažādos patvēruma procedūras posmos (piemēram, pastāvot aizturēšanas nosacījumiem iesnieguma par bēgļa vai alternatīvo statusu iesniegšanas brīdī, pastāvot personas bēgšanas iespējamībai vai saņemot atzinumu no kompetentajām valsts institūcijām par patvēruma meklētāja draudu valsts drošībai un sabiedriskajai kārtībai radīšanas iespējamību u.c. gadījumos) tika aizturētas 215 personas: 183 vīrieši + 10 nepilngadīgi vīrieši; 20 sievietes + 2 nepilngadīgas sievietes.

Valsts robežsardzes priekšnieks Guntis Pujāts:

<https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/04.07.2024-robezсарdze-pastiprinajusies-nelegalas-robezskersosanas-plusma-latvijas-virziena.a560280/>

Šajā gadā Valsts robežsardze no Latvijas–Baltkrievijas robežsardzes nelikumīgas šķērsosanas ir atturējusi kopumā 2770 cilvēkus. 12 personas Latvijā ielaistas humānu apsvērumu dēļ.

Pēdējās trīs dienās mēs saskaramies ar diezgan intensīvu personu plūsmu, kas vēlas nelikumīgi iekļūt Latvijā. Vakar bija 62 personas, kuru mēģinājums iekļūt Latvijā tika novērsts. Dienu iepriekš 51 un pirms tam 47.

«To mēs novērojām arī pagājušajā gadā, kad no augusta līdz oktobrim Latvija bija izvirzīta kā galvenais mērķis nelegālajai migrācijai».

"Vairāki desmiti nav iekļuvuši Latvijā, jo priekšā ir izbūvētais žogs. Mūsu robežsargu novērojumi liecina, ka personas iet gar žogu un Latvijā iekšā netiek."

Pilsonības un migrācijas lieta pārvalde (turpmāk – PMLP):

Uz 2024.gada 30.jūniju PMLP PLN izskatīšanā bija 342 patvēruma meklētāju iesniegumi. Pēc būtības izskatīti 324 patvēruma meklētāju iesniegumi. 330 patvēruma meklētāju iesniegumu izskatīšana tika pārtraukta.

Vislielākais pirmreizējo patvēruma iesniegumu skaits: Indija (62), Bangladeša (36), Tadžikistāna (36), Krievija (28), Afganistāna (17), Baltkrievija (11).

4 personas no Ukrainas iesniedza patvēruma iesniegumus.

Atkārtoti iesniegumi (Patvēruma likuma 35.panta izpratnē) - no 63 personām.

Nepilngadīgie bez pavadības – 10 (1 no Afganistānas, 2 no Bangladešas, 1 no Irānas, 1 no Marokas un 5 no Somālijas).

Salīdzinājumam:

patvēruma iesniegumu skaits izskatīšanā PMLP 2023.gadā
(šobrīd): 1602 + ap 60 atkārtotie iesniegumi.

Top 5 valstis: Sīrija, Afganistāna, Irāna, Indija un Irāka.

Tika saņemti 11 personu (7 no RUS un 4 no BLR) iesniegumi par ģimenes apvienošanas procedūras uzsākšanu (Patvēruma likuma 54.panta ietvaros).

Pagaidu aizsardzības statuss piešķirts 2637 personām. Ukrainas civiliedzīvotājiem vīzas (saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 3.panta pirmo daļu) netika izsniegtas. Ukrainas civiliedzīvotāju, kuriem piešķirta uzturēšanās atļauja — trešās valsts pilsoņa personas apliecība — uz vienu gadu (saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 3.panta otro daļu) skaits - 3370 personas.

PMLP norāda, ka: «Ukrainas iedzīvotāju mobilizācijas vecumam (saskaņā ar Ukrainas normatīvajiem aktiem) un dzimumam netiek piešķirta tiesiskā nozīme, piešķirot pagaidu aizsardzības statusu Latvijas Republikā». Visiem tiek izsniegtas uzturēšanās atļaujas.

Bēgļa statuss kopumā tika piešķirts 38 personām, savukārt alternatīvais – 55.

Pirmajā instancē bēgļa statuss ir piešķirts 35 personām. Alternatīvais statuss – 52 personām.

Otrā instancē bēgļa statuss tika piešķirts 3 personām (1 no Ganas, 2 – Krievija). Alternatīvais statuss – 3 personām (sieviete un 2 nepilngadīgie no Krievijas).

Ko mēs novērojam no prakses:

aizturēšanas problemātika - termiņi un pamatojums (VDD atzinums un tā ietekme u.c.);

statusa lietās – nepietiekami argumentēta sasaiste starp izcelsmes valsts informāciju (COI) un secinājumiem par attiecīgo patvēruma meklētāju;

neefektīva procedūra ģimenes atkalapvienošanās lietās;

riski cilvēktiesību aizstāvjiem/aktīvistiem uz robežas (kriminālprocesi??);

īpaši aizsargājamo personu kategoriju identificēšanas kritēriju vāja attīstība un datu apkopošana;

nepietiekamas diskusijas par Migrācijas pakta īstenošanu